

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

לפני כב' השופט י' נועם, שופט עמית

פנחצ'ל בע"מ (בפירוק מרצון)

העותרת

ע"י ב"כ עו"ד משה הר שמש

נגד

הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

המשיבה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

פסק-דין

1

2

3

פתח דבר

4 1. לפני עתירה מינהלית, לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן גם - החוק)

5 המופנית נגד החלטתה מיום 27.10.21 של הממונה על פניות הציבור וחוק חופש המידע במשרד

6 האוצר, לדחות בקשת מידע שהגישה העותרת, לקבלת מידע לגבי דיווחים לפי חוק מיסוי

7 מקרקעין (שבח ורכישה) התשכ"ג-1963 (להלן - חוק מיסוי מקרקעין), בשנים 2019-2020,

8 שבגדרם התבקש על-ידי מוכר נכס, בהצהרתו המקוונת, פטור ממס שבח לפי אחד משורת סעיפי

9 פטור שנמנו בבקשת המידע. בפנייה לקבלת המידע ביקשה העותרת לברר כמה מבין הדיווחים

10 לקבלת פטור ממס שבח, בין במספרים ובין באחוזים, אושרו על-ידי הרשות. בסופו של יום,

11 צמצמה העותרת את עתירתה לשני סעיפים בלבד מתוך הרשימה - סעיפים 62 ו-71 לחוק מיסוי

12 מקרקעין.

13

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1

2

הרקע העובדתי להגשת העתירה

3

2. להלן הרקע העובדתי העולה מכתבי הטענות על נספחיהם. העותרת, שהיא חברה בפירוק

4

מרצון, קיבלה החלטה, ביום 27.8.21, על פירוקה והעברה ללא תמורה של מספר דירות שבעלותה

5

לבעלי מניותיה. על-פי הנטען בכתב-העתירה והבהרות שנמסרו על-ידי ב"כ העותרת בדיון

6

בעתירה, במסגרת הדיווח על העסקה לרשויות המס, ביקשה העותרת פטור ממס שבח לפי סעיף

7

71 לחוק מיסוי מקרקעין, שעניינו העברת זכויות במקרקעין אגב פירוק איגוד, ללא תמורה. בנוסף

8

היא ביקשה לקבל אישור מרשויות מס שבח לשם השלמת העסקה בפנקסי המקרקעין, זאת על

9

בסיס המנגנון שנקבע בסעיף 16(א) לחוק הנ"ל, המאפשר מתן אישור להעברת זכויות גם בטרם

10

בדיקת השומה, זאת בין-היתר אגב תשלום סכום הגבוה מבין השניים - 20% משווי המכירה או

11

סכום המס לפי השומה העצמית - או המצאת בטוחות להנחת דעת המנהל. העותרת טענה, כי היא

12

זכאית לקבלת אישור להעברת הזכויות, ללא ערבויות או תשלום, שכן מדובר בעסקה ללא תמורה

13

וללא חיוב במס. מנהל מיסוי מקרקעין סירב להנפיק האישורים עד לסיום ההליך השומתי, וטען

14

כי סעיף 16(א) לחוק אינו חל על עסקאות שבהן מבוקש פטור ממס.

15

16

3. על הסירוב האמור של המנהל למתן האישור, הגישה העותרת ערר לוועדת הערר לפי חוק

17

מיסוי מקרקעין, שליד בית-המשפט המחוזי בתל-אביב (להלן - ועדת הערר), ובגדרו נדונה

18

המחלוקת בדבר פירוש סעיף 16(א) לחוק, ותחולתו על עסקאות שבהן מבוקש פטור ממס, ובכלל

19

זה - בקשתה של העותרת (ו"ע 46076-08-21 פנחצ'ל נ' מנהל מיסוי מקרקעין תל-אביב).

20

21

4. ביום 6.5.22, כחודש לפני הדיון בוועדת הערר, הגישה העותרת למשיבה בקשה לקבלת

22

מידע, לפי חוק חופש המידע, שבגדרה ביקשה לדעת מה מספר הדיווחים בשנים 2019-2020

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 שבהם התבקש פטור ממס שבח לפי שורה של סעיפים בחוק מיסוי מקרקעין וסעיף 104 לפקודת
2 מס הכנסה, ומה מספר השומות שבהן אישר המנהל את הפטור. הדיון בוועדת הערר התקיים ביום
3 12.6.22, עוד בטרם התקבל המענה לבקשת המידע.
4
5 5.7.22 דחתה הממונה את הבקשה לקבלת המידע, בצינה כי המידע
6 המבוקש אינו מופק על-ידי הרשות דרך קבע ומחייב עיבוד נתונים; כי הפקת המידע תצריך עבודת
7 מנתחי מערכות ותכניתנים, כתיבת מספר תכניות מחשב ייעודיות לשליפה והצלבת נתונים,
8 והפעלת לוגיקות שונות; כי גם לאחר הפקת קבצי הפקה גולמיים תידרש עבודה נוספת של אנשי
9 יחידת המטה לניתוח הנתונים וטיובם; וכי ייתכן שיהיה מקום לפנות למשרדי השדה של מיסוי
10 המקרקעין לשם אימות ובדיקת הנתונים. בנוסף, ציינה הממונה, כי בעניין חלק מסעיפי הפטור
11 מתקיים אף קושי לאתר את המידע במערכות הממוחשבות. על-פי קביעת הממונה, המטלות
12 האמורות יכבידו באופן ניכר על עבודת הרשות ואף יפגעו ביעדי תכנית העבודה השנתית של
13 רשות המיסים; ומטעם זה סורבה בקשת המידע, לפי סעיף 8(1) לחוק, הואיל והטיפול בה יצריך
14 הקצאת משאבים בלתי סבירה.

טיעוני הצדדים

תמצית טיעוני העותרת

18 6. בעתירתה מלינה העותרת על החלטת הממונה, הן בהיבט העובדתי והן בהיבט המשפטי.
19 היא מדגישה את מטרת הבקשה, שנועדה לאשש את טענתה העובדתית כי קרוב ל-100%
20 מהדיווחים שבהם מתבקש פטור ממס שבח לפי סעיפי פטור מסוימים, מתקבלים בסופו של יום.
21 לטענתה, אין לקבל את הטיעון שהעלה המשיב בדבר מורכבות שליפת הנתונים, ולשיטתה מדובר
22 בשאלות "לא מורכבות" שניתן לבצע "בתוך זמן קצר". לכך מוסיפה העותרת, כי המשיב דוחה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 בקשות מידע רבות מהטעם של הקצאת משאבים בלתי סבירה, אך גם נמנע מלמסור מה מספר
2 העובדים המקצועיים המסוגלים לבצע "שאלתה פשוטה", כמו הנדונה; כי לרשות כמות גדולה
3 של אנשי מקצוע המסוגלים לשלוף את המידע תוך זמן סביר ומבלי לפגוע בתפקוד הרשות; כי
4 ככל שלטענת הרשות, העובדים עסוקים במטלות אחרות - יש להסיט עובדים גם למשימות הפקת
5 מידע המתבקש לפי חוק חופש המידע; וכי ככל שיש מחסור בעובדים - יש לפעול גם לגיוסו של
6 כוח האדם הנדרש לשם מילוי הוראות חוק חופש המידע. לגרסת העותרת, המשיבה עצמה
7 "מסכלת" מלכתחילה את יישום החוק על-ידי הקצאת משאבים בלתי סבירה מבחינת כוח האדם
8 המקצועי, ובהמשך מבקשת "ליהנות מפרי עוללתה" ולקבל את טענתה בדבר הקצאת משאבים
9 בלתי סבירה שתשבש את תפקודה.

10

11 7. לתימוכין בסברתה, כי הפקת המידע כרוכה ב"שאלות לא מורכבות", הפנתה העותרת
12 לעדות שמסר מר שוקי שרצקי, מנהל תחום בכיר שומת מיסוי מקרקעין ברשות המיסים, במסגרת
13 חקירת תיק אחר, משנת 2015, שבגדרה התייחס לאפשרות שלילת נתונים ספציפיים, בהקשר
14 אחר.

15

16 8. בנוסף ולחלופין טוענת העותרת, כי אם מלאכת השליפה והמיון של הנתונים קשה
17 למשיבה לביצוע, תוכל למסור לעותרת את מסד הנתונים, ללא שמות ופרטי הנישומים, והעותרת
18 תבצע בעצמה את עיבוד הנתונים והשאלות הדרושות.

19

20 9. כאמור, במסגרת הדיון בעתירה צמצמה העותרת את בקשת המידע, באופן שזו תוגבל
21 לשני סעיפים בלבד מתוך הרשימה שבבקשת המידע המקורית - סעיפים 62 ו-71 לחוק מיסוי
22 מקרקעין. בטיעונו בעל-פה בדיון המוקדם בעתירה, הדגיש ב"כ העותרת את הטעם לבקשת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 המידע, שלא הובהר בכתב-העתירה, בפרט כאשר העותרת לא צירפה את כתבי הטענות בערר ולא
2 הבהירה את המחלוקות העובדתיות והמשפטיות שהתעוררו בגדרו. הוא טען, כי את סעיף 16(א)
3 לחוק, יש לפרש כחל גם בעסקה הפטורה ממס, בין אם משולמת תמורה ובין אם לאו. לדבריו,
4 המנגנון שבסעיף אמנם נועד לאזן בין זירוז מתן אישורים וקידום עסקאות במקרקעין, אל מול
5 הצורך לשמור על קופת המשיב ולמנוע קשיים בגביית מס ממי שביקש פטור ונמצא חייב במס
6 לאחר בדיקת השומה; אך לשיטתו, אם יתברר עובדתית ש-99% מדיווחי הפטור גם אושרו, ניתן
7 יהיה לראות את נקודת האיזון בפרשנות הסעיף כנוטה למתן אישורים וקידום עסקאות גם במקרים
8 של בקשות לפטור ממס שבה.

9

10 10. במהלך הדיון בעתירה נתחוור, כי העותרת קיבלה את אישור העברת הזכויות; ולשאלת
11 בית המשפט - האם עתירת חופש המידע התייתרה, השיב ב"כ העותרת בשלילה משני טעמים:
12 האחד - כי ועדת הערר אמורה ליתן החלטה בערר למרות מתן האישור לפי סעיף 16(א) לחוק,
13 והמידע על-פי טענת העותרת חיוני להחלטה; והשני - כי בכוונת העותרת גם להגיש תביעת נזיקין
14 בגין עיכוב המצאת האישור הנ"ל ללשכת רישום המקרקעין.

15

16 עיקר טיעוני המשיבה

17 11. הטעמים לסירוב מסירת המידע המקורי המבוקש, כמו-גם המידע שצומצם במהלך הדיון
18 בעתירה, פורטו בכתב-התשובה, שנתמך בתצהיריהם של גב' נירה דביר, מנהלת אגף מיסוי
19 מקרקעין ביחידת המחשוב של רשות המיסים (שע"מ), ושל מר שוקי שרצקי, מנהל תחום בכיר
20 ביחידת שומת מיסוי מקרקעין ברשות המיסים. המשיבה טוענת, כי שלילת הנתונים שאותם
21 ביקשה העותרת - גם לאחר צמצום המידע המבוקש לפטורים בזיקה לסעיפים 62 ו-71 לחוק
22 מיסוי מקרקעין - וביצוע בדיקת הצלבה אל מול שומת מנהל מס שבה, כדי לדעת אם הפטורים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 המבוקשים אכן נתנו, תצריך, כפי שצוין בהחלטת המשיבה במענה לבקשת המידע - "כתיבת
2 מספר תכניות מחשב ייעודיות לשליפה והצלבת נתונים והפעלת לוגיקות שונות". היא
3 מבהירה, כי איתור הנתונים הגולמיים הנדרשים לצורך מענה לבקשת העותרת, ועוד בטרם אלו
4 ייבחנו בבדיקות איכות על-ידי עובדי המשיבה, איננו ניתן לביצוע היום באמצעות השאלות
5 הקיימות במערכת רשות המיסים. משכך, המענה יצריך בניית תכניות חדשות, והשקעת התשומות
6 המתחייבות מכך, באופן אשר לעמדת המשיבה, אינו מתחייב על-פי חוק חופש המידע.

7
8 בהקשר זה מוסיפה המשיבה, כי בחטיבת שומת מיסוי מקרקעין בשע"ם (יחידת המחשוב
9 של משרד האוצר) קיים מספר רב של מאגרי מידע; וכי לצורך ביצוע העיבוד המבוקש יהא צורך
10 להשתמש בשניים מהם: מאגר ההצהרות המקוונות של המוכרים, ומאגר שומות מנהל מס שבת.
11 במקרה זה, תידרש המשיבה לכתוב שתי תכניות. האחת - שתבצע איתור הצהרות מוכרים בטופס
12 7002, אשר בהן סימן המוכר כי הוא מבקש פטור מלא או חלקי, והוא בחר בפטור לפי סעיפים
13 62 או 71 (סעיפים הפטור המבוקשים בעיבוד), וכן תקים קובץ של פרטי השומות שבהן נבחר
14 סעיף 62, וקובץ דומה ביחס לסעיף 71. התכנית השנייה, תבצע את הקבלת כל אחד מהקבצים
15 הנזכרים למאגר שומות מס שבת, ובדיקת סעיף השומה וסוג החישוב שקבע המנהל בשומתו. את
16 ממצאי תכנית זו יש להעלות לקובץ "אקסל", לצורך ביצוע העיבוד המבוקש, קרי - "אחוז
17 המקרים שבהם התקבלה השומה העצמית".

18
19 אשר לאופן בנייתה של כל אחת מהתכניות הנ"ל, ציינה המשיבה, כי הוא כולל הליך של
20 תכנון תהליכים של התכנית; כתיבת תיק תכנות למתכנת; כתיבת התכנית; בדיקת התכנית על-ידי
21 מנהל חטיבת השומה בשע"ם; הרצת התכנית במחשב המרכזי; בדיקת תוצאות התכנית בשע"ם;
22 בדיקת התוצאות על-ידי גורמים מקצועיים במטה; תיקונים ושינויים לתכנית בעקבות בדיקות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 המטה ; והכנת קובץ "אקסל" מרכז. להערכת הגורמים המקצועיים במשיבה, בניית שתי התכניות
2 במתכונת הנ"ל, אמורה להימשך כ-5 ימי עבודה. עוד צוין, כי גם לאחר הפקת קבצי עבודה
3 גולמיים במתכונת האמורה, תידרש עבודה נוספת של אנשי יחידת המטה, לניתוח הנתונים
4 וטיובם, מלאכה שמוערכת ביום עבודה נוסף.

5

6 12. המשיבה מדגישה, כי סעיף 7(ה) לחוק מורה ש"היה המידע ממוחשב, הוא יופק עבור
7 המבקש באמצעים המשמשים דרך קבע את הרשות". לטענתה, מתן מענה לפניית העותרת בנוגע
8 לשני סעיפי הפטור הנזכרים, מצריך כתיבת תכנית מחשב שאינן כנמצא ואינן בשימוש הרשות,
9 וודאי שאינן מדובר בהפקת המידע באמצעים "המשמשים דרך קבע את הרשות".

10

11 עוד מציינת המשיבה, כי כל משימה הנוספת לעבודתו של תכניתן בעבודת המחשוב באה
12 על חשבון כתיבת תכניות אחרות, אשר נקבעו ליחידת המחשוב לשנת העבודה זמן רב מראש,
13 ואשר מטרתן תפעול וייעול מערכות שוטפות, תפעול חקיקה ומחשובה וכן מתן מענה לאירועים
14 בלתי מתוכננים, כגון תכנון תפעול מערך מענקי הקורונה. תכנית העבודה נשקלת ומתוכללת לפי
15 סדרי העדיפויות שקובע מנהל רשות המיסים. הוספת עיבודים ספציפיים לצורך מתן מענה
16 לבקשת חופש המידע, בהתחשב בעומסים הקיימים ממילא על כוח-האדם המצומצם, תביא
17 בהכרח לפגיעה בלוחות הזמנים ובמשימות השוטפות של יחידת המחשוב. עוד צוין, כי הבקשה
18 הנוכחית אינה הבקשה היחידה למידע שמוגשת למשיבה ואשר כרוכה בעיבודים שונים על-ידי
19 אנשי יחידת המחשוב.

20

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

- 1 לטענת המשיבה, כלל המתואר לעיל והכרוך בכתיבת תכניות מחשב חדשות אך לצורך
2 מתן מענה לבקשת חופש המידע של העותרת, לא רק שמצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה,
3 אלא למעשה חורג מחובותיה על-פי חוק חופש המידע.
4
5 13. אשר להתייחסותו של מר שרצקי בעדותו משנת 2015 בתיק אחר, מציינת המשיבה
6 בכתב-התשובה, הנתמך כאמור גם בתצהירו של מר שרצקי, כי הדברים נאמרו בהקשר אחר,
7 ובעניין נתון שניתן היה לשלוף על-פי שאילתה ניהולית קיימת, המשמשת באופן שוטף את
8 המשיב. בכל הנוגע לטענת המשיב, שלפיה בקשות רבות לקבלת מידע נדחות מהטעם של הקצאת
9 משאבים בלתי סבירה הנדרשת להפקת המידע, טוענת המשיבה, כי הנתונים שהציגה העותרת על
10 מספר בקשות המידע שסורבו מהטעם האמור, מצביעים דווקא על שימוש מדוד ומידתי בעילה זו
11 להחרגת מסירת מידע.
12
13 14. מעבר לאמור, טוענת המשיבה, כי המידע שאותו מבקשת העותרת, לא יסייע לה להוכיח
14 טענתה לפני ועדת הערר, בדבר פרשנות סעיף 16(א) ותחולתו, כמו-גם טענתה כי מתן האישור
15 לרישום הזכויות במקרקעין לא יחשוף את הרשות לחשש מפני אי-גביית המס בסופו של יום.
16 בהקשר זה מציינת המשיבה, כי לצורך רישום מכירת זכות במקרקעין בפנקס המקרקעין, נדרש
17 גם אישור ביחס למס רכישה, ולא רק לגבי מס שבח; ומשכך, גם אם יימסר לעותרת המידע
18 המבוקש ביחס לפטור ממס שבח, לא יהיה בידיה המידע בנוגע לאישורי מס רכישה באותן
19 עסקאות, וכפועל יוצא - לא יהיה בידיה המידע הרלבנטי אשר לאפשרות הנפקתם של אישורים
20 לרישום העסקאות בלשכת רישום המקרקעין. כך למשל גם ציינה, כי אם ייבדקו הנתונים לגבי
21 סעיף 62 לחוק מיסוי מקרקעין, שבו התנאי למתן הפטור ממס השבח הוא קרבה משפחתית בין
22 המעביר לנעבר, ניתן אמנם להניח שרוב השומות העצמיות שבהן מתבקש פטור ממס שבח,

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 מתקבלות; ואולם הדבר לא יביא למתן אישור מידי לרישום העסקה בלשכת רישום המקרקעין,
2 שכן על הרוכש לערוך שומה עצמית ולשלם 1/3 מס רכישה, וקביעת מס הרכישה מצריכה בחינת
3 השומה העצמית ויישוב מחלוקת השווי, ככל שישנה. על-כן גורסת המשיבה, כי המידע המבוקש
4 לא יוכל לסייע לעותרת בהליך לפני ועדת הערר, הן לנוכח השלב המתקדם והכמעט סופי שבו
5 מצוי אותו הליך; והן לגופם של דברים, הואיל והמידע לא ייתן את התמונה המלאה ביחס לאישורי
6 רשות המיסים ללשכות רישום המקרקעין.

7

8 בקשה לפרטים נוספים והתפתחויות בדיון בעתירה ולאחריו

9 15. לקראת הדיון בעתירה, ובעקבות כתב-התשובה, הגישה העותרת למשיב בקשה לפרטים
10 נוספים. הבקשה כללה 22 שאלות, ובין-השאר - בעניין אופן הכנת השאלות הנדרשות להפקת
11 המידע מהמערכת הממוחשבת ועיבודו, וכן המשאבים הכרוכים בכך. המשיב הודיע לעותרת, כי
12 חלק מהשאלות אינן שאלות הבהרה לאמור בכתב-התשובה, ומסר בתצהיר את תשובותיו למרבית
13 מהשאלות. משלא נענו כל שאלות ההבהרה, הגישה העותרת לבית-המשפט בקשה למתן צו
14 למסירת פרטים נוספים. בקשה זו נדונה במאוחד עם הטיעונים בעתירה לגופה.

15

16 16. בדיון בעתירה חזרו הצדדים על עיקר טיעוניהם שעלו בכתבי-הטענות, אגב הדגשות
17 והבהרות, ככל שנדרשו. במהלך הדיון נתחוויר, כי העותרת כבר קיבלה את הפטור ממס שבת.
18 במענה לשאלת בית-המשפט, מדוע אם-כן נמשכים ההליכים מטעם העותרת, הן לפני ועדת הערר
19 והן בגדרה של עתירה מינהלית זו, ציין ב"כ העותרת, כי למעשה מדובר במידע שחשוב לו כעורך-
20 דין (במובחן ממידע שדרוש לעותרת כבעלת-דין): "אני עדיין מבקש את הדיון בעתירה, משום
21 שכל פעם כשאני פונה בשם לקוחות לקבל את האישור מראש, אומרים לי שהחוק לא
22 מאפשר... זה משליך על הרבה מקרים אחרים, שמוכרים אחרים גם מבקשים פטור" (עמ' 8).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 לגבי עניינה של העותרת בקבלת המידע, ציין בא-כוחה, כי המידע חיוני לה להליך בוועדת הערר,
2 ולצורך הגשת תביעת נזיקין ככל "שתזכה בערר מס שבח". הוא הוסיף, כי גם אם הפקת המידע
3 כרוכה בהשקעת משאבים, רצוי שהדבר ייעשה לצורך מתן תשובות לבקשות עתידיות דומות
4 שתוגשנה על-ידי אחרים. מכל מקום, לא היה בפיו הסבר ענייני לשאלה, כיצד מידע עובדתי בדבר
5 אחוז המקרים שבהם אושר פטור ממס שבח בסופו של יום, הוא נתון רלבנטי לפרשנותו ותחולתו
6 של דבר החקיקה לפי סעיף 16(א)(2) לחוק.

7

8 17. ב"כ המשיבה הדגישה במהלך הדיון, כי המחלוקת בשאלה, האם סעיף 16(א)(2) חל גם
9 על עסקאות ללא תמורה, אמורה להידון על-ידי ועדת הערר, וכי המשיבה נזהרה בגדרה של עתירה
10 זו שלא להשיג את גבולה של הוועדה; מה-גם, שהעותרת עצמה, שטענה שהמידע המבוקש
11 רלבנטי להכרעה בהליך הערר, לא טרחה לצרף את כתבי-הטענות שבאותו הליך. ב"כ המשיבה
12 התייחסה בטיעוניה גם לבקשה לפרטים נוספים, והבהירה כי פרטים שהיו טעוני הבהרה - נמסרו.
13 אשר לטענת העותר, שלפיה קיבל בעבר מידע בשאלתה דומה, הבהירו המצהירה וב"כ המשיבה,
14 כי השאלתה לא אותרה; ומכל מקום, הפקת המידע המבוקש תהיה כרוכה בהכנת תוכנה חדשה,
15 שתאפשר הקבלה או הצלבה בין בקשות של נישומים לבין קבלת הבקשות שלהם או דחייתן,
16 מסוגי הפטורים השונים המופיעים בדו"ח המקוון.

17

18 18. לאחר תום השמעת טיעוני הצדדים, ומשנתחוויר כי העתירה הוגשה על-ידי חברה
19 בפירוק מרצון, ללא צירוף יפוי-כוח מטעמה, התבקש ב"כ העותרת להבהיר, למען הסדר הטוב,
20 האם נתקבלו ההיתרים הנדרשים להגשת העתירה באמצעותו. בתגובה להחלטה צירף ב"כ
21 העותרת ביום 19.1.23 יפוי כוח מטעם העותרת, שנחתם רק בסמוך לאותו מועד; וציין כי הואיל
22 ועסקינן בפירוק מרצון, אין צורך באישורים נוספים כלשהם.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1

2 19. ביום 15.5.23 מסרה ב"כ המשיב לבית-המשפט הודעת עדכון, שלפיה ביום 3.4.23 ניתן

3 פסק-דין בוועדת ערר, שדחה את הערר ללא צו להוצאות. עוד באותו היום הגישה העותרת בקשה

4 "למשיכת" הודעת המשיב מהתיק, בטענה כי לא ניתן להגיש ההודעה ללא קבלת רשות מבית-

5 המשפט. בהחלטה מיום 23.5.23 התבקשה העותרת להבהיר, האם היא מתנגדת להודעת העדכון

6 בדבר עצם דחיית הערר; וככל שאינה מתנגדת - עליה להבהיר האם מדובר בהחלטה חלוטה או

7 שמא הוגש ערעור בעניינה. במענה להחלטה הבהירה העותרת, כי הודעת המשיב נמסרה ללא

8 נטילת רשות כמתחייב מתקנה 36 לתקנות בתי-המשפט לעניינים מנהליים (סדרי-דין), התשס"א-

9 2000; כי את עניינה האישי של העותרת במידע ואת העניין הציבורי במסירתו, יש לבחון בזיקה

10 למועדי בקשת המידע והגשת העתירה, ולכן תוצאות ההליך בוועדת הערר אינן רלבנטיות. לגופו

11 של עניין ציינה העותרת בהבהרתה, כי ועדת הערר אמנם קבעה שתכלית החוק תומכת בעמדת

12 המנהל, זאת משום שפירוש הסעיף על-ידי העותרת: "... איננו מתקבל על הדעת ומרוקן את

13 הסעיף מכל מהותו"; אך קביעה זו התקבלה, לשיטת העותרת, משום שלא הייתה לפני הוועדה

14 התשתית העובדתית שנתבקשה בעתירה. העותרת לא צירפה את פסק-הדין של ועדת הערר, עמדה

15 על בקשתה "למשיכת ההודעה" שנמסרה על-ידי המשיב, וכן הבהירה כי לא הגישה ערעור על

16 פסק-הדין.

17

18 דיון והכרעה

19 המסגרת הנורמטיבית

20 20. חוק חופש המידע מעגן את זכותם של אזרחי המדינה ותושביה לקבל מידע מרשויות

21 הציבור. שורשיה של זכות זו עוגנו בפסיקה מקדמת דנא; ואולם, החוק הרחיב את זכותם של

22 אזרחי המדינה ותושביה לקבל מהרשויות מידע אף בנושא שאין להם נגיעה ישירה בו (עע"ם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 8282/02 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' מדינת ישראל, משרד מבקר המדינה, פ"ד נח(1) 465,
2 472 (2003). על המסגרת לחוק ועל תכליתו עמדתי לא אחת (כך לאחרונה בעת"מ (י-ם) -26364-
3 01-22 התנועה לחופש המידע נ' משרד האוצר (6.6.23)), ואחזור על הדברים. בבסיסה של
4 הזכות לקבל מידע עומדים מספר אינטרסים ותכליות. הזכות למידע נועדה להגשים את מימוש
5 זכות היסוד החוקתית לחופש הביטוי והבעת הדעה. היא מהווה תנאי להגשמת זכות הציבור
6 לדעת, וליכולתו של הציבור לבטא את דעותיו ועמדותיו בגדרו של השיח הציבורי, ועל-כן היא
7 נתפסת כחיונית לקיומו ולתפקודו התקין של משטר דמוקרטי (עע"מ 11120/08 התנועה לחופש
8 המידע נ' רשות ההגבלים העסקיים (17.11.10) בפסקה 7; ועע"מ 1704/15 האוניברסיטה
9 העברית נ' העמותה למדע מוסרי (18.7.17) בפסקה 17). תכלית נוספת של חוק חופש המידע,
10 היא מתן אפשרות בידי הציבור להפעיל פיקוח ובקרה על הרשויות השונות לשם הבטחת תפקודן
11 התקין ושיפור איכות פעולתן (עע"מ 3300/11 מדינת ישראל - משרד הביטחון נ' גישה - מרכז
12 לשמירה על הזכות לנוע (5.9.12) בפסקה 15). בנוסף, משקף החוק את הרציונל הרואה את
13 הרשות כנאמן הציבור, כאשר המידע המצוי ברשותה אינו קניינה, כי אם עושר השמור לבעליו –
14 הוא הציבור (עע"מ 8282/02 בעניין הוצאת עיתון "הארץ", לעיל, בעמ' 470-471; עע"מ
15 11120/08 בעניין התנועה לחופש המידע, לעיל, בפסקה 7).

16
17 21. החוק מתווה את היקפה של הזכות לקבלת מידע ואת גבולותיה, באמצעות מספר מסננות
18 הקבועות בו, אשר דרכן יש לבחון את זכאותו של המבקש לקבלת מידע מהרשות הציבורית
19 (עע"מ 9341/05 התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות, (19.5.09) בפסקה 16).
20 המסננת הראשונה מצויה בסעיף 1 לחוק, הקובע כי "לכל אזרח ישראלי או תושב, עומדת הזכות
21 לקבל מידע מרשות ציבורית, בהתאם להוראות החוק". נקודת המוצא היא, אפוא, כי בכפוף
22 לסייגים המפורטים בחוק חופש המידע, האזרח או התושב זכאים לקבל מידע המצוי בידיה של

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 הרשות (עע"מ 10845/06 שידורי קשת בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, (11.11.08))
2 בפסקה 56). הזכות לקבלת מידע מפורטת בסעיפים הבאים לחוק, ובכללם הוראות בכל הנוגע
3 למהות המידע והיקפו. סעיף 2 מגדיר "מידע" כ"כל מידע המצוי ברשות ציבורית, והוא כתוב,
4 מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב". אשר לאופן שבו יוצג המידע, מורה סעיף 7(ה) לחוק, כי
5 "המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות הציבורית ואין הרשות חייבת
6 לעבד את המידע לצרכיו של המבקש; היה המידע ממוחשב, הוא יופק עבור המבקש באמצעים
7 המשמשים דרך קבע את הרשות".

8
9 22. המסנתת השנייה, עניינה בסייגים לזכות לקבל מידע מן הרשות; והיא מבטאת את ההכרה
10 ביחסיות הזכות, ובכך שככל זכות אחרת, עליה לסגת מפני זכויות ואינטרסים אחרים. נקודת
11 המוצא של החוק היא גילוי המידע, תוך קביעת נוסחאות איזון בין הגשמת הזכות לחופש המידע
12 לבין הבטחת אינטרסים שונים וזכויות שעל הפרק, כאשר הסייגים לזכות לחופש המידע עוגנו
13 בהוראות סעיפים 8 ו-9 לחוק (עע"מ 1704/15 בעניין האוניברסיטה העברית, לעיל, בפסקה 18).
14 סעיף 8 עוסק במצבים שבהם רשאית הרשות לדחות בקשה לקבלת מידע מטעמים מינהליים-
15 טכניים; וסעיף 9 עניינו במידע שגילוי אסור (סעיף 9(א)), או במידע שאין הרשות חייבת
16 במסירתו (סעיף 9(ב)). במקרה שלפנינו עולה שאלת תחולת סעיף 8(1) לחוק, המורה כי רשות
17 ציבורית רשאית לדחות בקשה ש"הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה".

18
19 23. בצד זאת, מוסיפים סעיפים 10 ו-11 לחוק "מסנתת" של "סבירות ומידתיות" (עע"מ
20 615/15 יאיר אורון נ' ראש אגף הפיקוח על יצוא ביטחוני (11.4.16), בפסקה 9; עע"מ 3300/11
21 בעניין גישה, לעיל, בפסקה 10 לפסק-דינו של כב' השופט עמית). סעיף 10 עניינו "סבירות",
22 והוא מורה, כי בבוא הרשות לשקול סירוב למסירת מידע מכוח סעיפים 8 ו-9 לחוק, תיתן דעתה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 לאיזון בין האינטרסים המנויים בסעיף, ובין-היתר את עניינו של המבקש במידע ואת העניין
2 הציבורי שבגילוי המידע. סעיף 11 לחוק מוסיף וקובע, כלל של "מידתיות", ולפיו גם מידע
3 שהרשות רשאית או חייבת שלא למסרו, יש לגלותו אם ניתן לעשות כן תוך השמטת פרטים, עריכת
4 שינויים או התניית תנאים בדבר השימוש במידע ודרך קבלת המידע (עע"ם 10845/06 בעניין
5 שידורי קשת בע"מ, לעיל, פסקה 62).

6
7 24. מסוננת נוספת נקבעה בסעיף 17(ד) לחוק, היא "מסוננת" שיקול הדעת של בית-המשפט
8 (עע"מ 615/15 בעניין יאיר אורון, לעיל), המאפשרת לו להורות על מסירתו של מידע, אף אם
9 מדובר במידע שלפי סעיף 9 לחוק אין למסרו או שאין חובה למסרו. בהתאם לנוסחת האיזון
10 שנקבעה בסעיף האמור, מוסמך בית-המשפט להתערב בהחלטת הרשות, ולהמיר, באופן חריג,
11 את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו; זאת "אם לדעתו העניין הציבורי בגילוי המידע,
12 עדיף וגובר על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין".

13
14 הסייג לפי סעיף 8(1) לחוק בדבר הקצאת משאבים בלתי סבירה
15 25. מכאן לסייג למסירת מידע שבסעיף 8(1) לחוק, הרלבנטי לענייננו. לסייג זה התייחסתי
16 בעת"מ (י-ם) 55892-10-21 נרי רמתי נ' צבא הגנה לישראל (22.11.22), ואחזור על עיקרי
17 הדברים. סעיף 8 מתייחס, כאמור, למצבים שבהם הרשות רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע
18 מטעמים טכניים-מנהליים, וביניהם, כאמור הסייג בסעיף 8(1) לחוק, כאשר "הטיפול בה מצריך
19 הקצאת משאבים בלתי סבירה". נפסק, כי הסעיף נותן משקל לאינטרס של מניעת הכבדה על
20 המינהל הציבורי, שעלול לגבור על הזכות החוקית לקבלת מידע; כי נוסחת האיזון שבסעיף היא
21 "נוסחת של סבירות"; כי "סף הסבירות בסעיף 8(1) מצוי בקיומה של הכבדה ממשית על
22 הרשות שהיא בעלת זיקה להקצאת המשאבים הנתונה אצל הרשות", זאת ללא צורך להוכיח

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 שגילוי המידע מחייב תוספת משאבים ניכרת; וכי "הכבדה ממשית שהיא בעלת זיקה להקצאת
2 המשאבים עשויה לבוא לידי ביטוי בשיבוש סדר העדיפויות של הרשות המינהלית באופן
3 המחייב אותה להסיט משאב קיים ממשימתו העיקרית למשימה אחרת" (עע"ם 2398/08 מדינת
4 ישראל – משרד המשפטים נ' אליצור סגל (19.6.11) בפסקאות 28 ו-29; ההדגשות במקור, להלן
5 – עניין סגל). כן נפסק, כי טיעון בדבר הקצאת משאבים בלתי סבירה, ניתן לבסס בהצגת "נתונים
6 עובדתיים", או כאשר היקף הדרישה כה רחב עד כי הקצאת המשאבים היא בגדר "הדבר מדבר
7 בעדו"; אך ראוי בכל מקרה שהרשות תציג "תשתית עובדתית מסוימת לבסס טענה על-פי סעיף
8 (1)8 לחוק". (עע"מ 7744/10 המוסד לביטוח לאומי נ' יפית מנגל (15.11.12) בפסקה 7 לפסק-
9 דינו של כב' השופט (כתארו אז) נ' הנדל); להלן - עניין מנגל). המבחן בעניין הקצאת המשאבים
10 הבלתי סבירה דורש איזון בין הטעם הניצב בבסיס הגילוי, קרי – האינטרס האישי והאינטרס
11 הציבורי בקבלת המידע, לבין תמונת המשאבים של הרשות המינהלית, ההכבדה על הרשות
12 בהפקת המידע והצורך לאפשר לה למלא את תפקידה ביעילות לטובת הכלל (ראו והשוו: עניין
13 סגל, לעיל, בפסקה 30; עניין מנגל, לעיל; עע"מ 1786/12 אברהים ג'ולני נ' מדינת ישראל
14 (20.11.13); ועת"מ (י-ם) 40092-01-16 המוקד להגנת הפרט נ' רשות האוכלוסין וההגירה
15 (30.11.16)). בכל הנוגע להשחרה והשמטה של פרטים חסויים, מטעמים אלו או אחרים, בין
16 מכוח הוראות החוק, כמו הגנת הפרטיות או הגנת ביטחון הציבור או ביטחוננו של אדם, ובין לנוכח
17 הוראות בית-משפט – הרי שמדובר ב"עיבוד מידע" שהרשות איננה חייבת לעשותו בהתאם
18 להוראת סעיף 7(ה) לחוק, בפרט כאשר על פניה היא דורשת הקצאת משאבים בלתי סבירה לפי
19 סעיף (1)8 לחוק (עניין סגל, בסעיף 30 לפסק-הדין).

20

21

22

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 מן הכלל אל הפרט

2 26. כאמור, בפנייה לקבלת המידע, כפי שצומצמה בגדרה של העתירה, ביקשה העותרת לברר

3 כמה מבין הדיווחים לקבלת פטור ממס שבח לפי סעיפים 62 ו-71 לחוק מיסוי מקרקעין, בין

4 במספרים ובין באחוזים, אושרו על-ידי הרשות בסופו של יום.

5

6 כמבואר בסקירת הרקע המשפטי לעיל, סעיף 7(ה) לחוק, המתייחס לאופן שבו יוצג

7 המידע המבוקש, מורה כי "המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות

8 הציבורית ואין הרשות חייבת לעבד את המידע לצרכיו של המבקש; היה המידע ממוחשב,

9 הוא יופק עבור המבקש באמצעים המשמשים דרך קבע את הרשות".

10

11 כפי שהבהירה המשיבה, הן במענה לבקשת המידע והן בכתב-התשובה, הנתון המספרי

12 והסטטיסטי המבוקש על-ידי העותרת לא מופיע בשאלות הקיימות במערכות הממוחשבות

13 המופעלות על-ידי רשות המיסים דרך קבע; ועל-כן, מדובר בבקשה ל"עיבוד מידע", אשר

14 לכאורה הרשות אינה מחויבת לעשות, בהתאם להוראת סעיף 7(ה) לחוק.

15

16 27. בצד זאת יש לבחון, האם ראוי לחייב את המשיבה לנקוט פעולות ל"עיבוד מידע"

17 ממוחשב, לצורך מתן המענה לבקשת המידע. המחלוקת בין הצדדים נסבה בשאלה, האם על

18 עיבוד המידע המתבקש, חל החריג למסירת מידע לפי סעיף 8(1) לחוק, שלפיו רשאית הרשות

19 לדחות בקשה לקבלת מידע, כאשר הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה. המחלוקת

20 בעניין החלת סעיף זה הייתה הן עובדתית - בדבר היקף המשאבים הנדרשים להפקת המידע, והן

21 משפטית - בשאלת המבחנים להחלת החריג לפי סעיף 8(1) לחוק.

22

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

28. אשר לתשתית העובדתית, הרי שהמשיבה הציגה בכתב-התשובה, שנתמך בתצהיר, 1
נתונים והסברים אודות היקף הקצאת המשאבים הנדרש לשם הפקת המידע המבוקש. כעולה 2
מטיעוני המשיבה, שהובאו בהרחבה לעיל, הפקת המידע תחייב עיבוד נתונים משני מאגרי מידע 3
- מאגר ההצהרות המקוונות של המוכרים ומאגר שומות מנהל מס שבח - לשליפת נתונים 4
והצלבתם, זאת אגב ניתוח הנתונים, טיובם ואימותם על-ידי גורמי המקצוע הרלבנטיים. בכתב- 5
התשובה תואר בהרחבה, כמפורט לעיל, תהליך הכנתה, כתיבתה ובנייתה, של כל אחת משתי 6
התכניות, שבמתכונת שתוארה אמור להימשך כ-5 ימי עבודה; וצוין, כי לאחר הפקת הקבצים 7
תידרש גם עבודה נוספת של גורמי יחידת המטה, לניתוח הנתונים וטיובם, המוערכת ביום עבודה 8
נוסף. הנתונים שצוינו בכתב-התשובה, אודות הפעילות המקצועית הנדרשת לשם עיבוד המידע 9
והפקתו, באמצעות כתיבת שתי תכניות מחשב ייעודיות על-ידי מנתחי מערכות ותכניתנים, היו 10
מפורטים ומנומקים; והם מבססים, אפוא, את הערכת הזמן בדבר הקצאת המשאבים הנדרשת 11
לשם הפקת המידע. לכך יש להוסיף, כי העותרת לא הציגה תשתית עובדתית כלשהי, שונה או 12
סותרת, בדבר היקף המשאבים הנדרשים להפקת המידע; וממילא לא ביססה את הערכתה הכללית 13
והלא מקצועית, שלפיה מדובר ב"שאלות לא מורכבות" שניתן לבצע "בתוך זמן קצר". 14

29. בכל הנוגע לטענת העותרת, כי בעבר ניתן על-ידי המשיבה, באמצעות מר שרצקי, מידע 16
כתוצאה מעיבוד נתונים, הרי שכבר צוין, כי בכתב-התשובה הנתמך בתצהירו של מר שרצקי, 17
הובהר שהדברים נאמרו בהקשר אחר, ובעניין נתון שניתן היה לשלוף על-פי שאילתה ניהולית 18
קיימת, המשמשת באופן שוטף את המשיב. אשר לטענת העותרת, שלפיה קיבל בעבר בא-כוחה 19
מידע בשאילתה דומה, הובהר כאמור בכתב-התשובה ועל-ידי מי שחתומה על התצהיר התומך 20
בו, גב' נירה דביר, כי השאילתה לא אותרה; ומכל מקום, הפקת המידע המבוקש כיום, תהיה 21
כרוכה כאמור בהכנת תוכנה חדשה. 22

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1

2 30. אשר-על-כן, הובאו על ידי המשיבה נתונים עובדתיים לביסוס טענתה, כי את המידע
3 המבוקש לא ניתן להפיק בשאלות הקיימות במערכות הממוחשבות של רשות המיסים; כי הפקת
4 המידע תחייב עיבוד נתונים ממאגרי המידע הקיימים, באמצעות הכנת וכתובת תכניות מחשב
5 ייעודיות; וכי פעילות זו - שפורטה בהרחבה בכתב-התשובה - כרוכה בשישה ימי עבודה של כל
6 גורמי המקצוע הרלבנטיים.

7

8 31. בכל הנוגע למחלוקת בדבר יישום הסייג למסירת מידע לפי סעיף 8(1) לחוק, הרי
9 שכמבואר בסקירת הרקע המשפטי לעיל, החלת הסייג נעשית ב"נוסחת איזון" של סבירות.
10 כאמור, "סף הסבירות" מצוי ב"הכבדה ממשית" על הרשות המינהלית, שעשויה לבוא לידי ביטוי
11 בשיבוש סדר העדיפויות של הרשות, באופן המחייב אותה להסיט משאב קיים ממישמתו העיקרית
12 למשימה אחרת; ונדרש, אפוא, איזון בין האינטרס האישי והציבורי בקבלת המידע, לבין ההכבדה
13 על הרשות בהפקת המידע והצורך לאפשר לה למלא את תפקידה לטובת הכלל.

14

15 32. בענייננו, יישום נוסחת האיזון האמורה, בין האינטרס של העותרת ושל הציבור במידע,
16 לבין ההכבדה על הרשות בהסטת משאבים להפקת המידע, מטה את הכף באופן מובהק להחלת
17 הסייג למסירת מידע לפי סעיף 8(1) לחוק. בהקשר זה יודגש, כי העותרת לא הצביעה על אינטרס
18 ענייני שלה בקבלת המידע הסטטיסטי המבוקש; לא כל שכן - כאשר לשם עיבודו והפקתו נדרשת
19 פעילות של הכנת ובניית תכניות מחשב אגב השקעת משאבים של כשישה ימי עבודה של הגורמים
20 המקצועיים. ראשית, העותרת לא הבהירה בכתב-העתירה כיצד לנתון הסטטיסטי המבוקש, קרי
21 - כמה מבין הדיווחים לקבלת פטור ממס שבח אושרו בסופו של יום על-ידי הרשות, יש נפקות
22 משפטית כלשהי במחלוקת שנדונה בוועדת הערר בשאלת פרשנותו של סעיף 16(א) לחוק מיסוי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 מקרקעין ותחולתו על עסקאות שבהן מבוקש פטור ממס שבח; בפרט כאשר בחרה שלא להציג
2 את המחלוקות שנתגבשו בכתבי הטענות באותו הליך. שנית, גם במהלך הדיון בעתירה, לאחר
3 שנתחוור כי העותרת כבר קיבלה אישור להעברת הזכויות במקרקעין, לא הצביעה העותרת על
4 אינטרס כלשהו בקבלת המידע הסטטיסטי המבוקש, והעלתה טענה כללית וסתמית כי המידע
5 רלבנטי להחלטת ועדת הערר, וכן לצורך הגשת תביעת נזיקין בעתיד; זאת, גם הפעם, מבלי
6 להבהיר כיצד לנתון הסטטיסטי המבוקש יש נפקות בשאלת פרשנות סעיף 16(א) לחוק מיסוי
7 מקרקעין. לכך יש להוסיף, כי ב"כ העותרת אישר למעשה שהמידע דרוש לו, כעורך-דין, בעניין
8 פניות בשם לקוחות אחרים (במובחן ממידע הדרוש לעותרת כבעלת דין). שלישיית, התנהלותה
9 של העותרת לאחר הדיון בעתירה, עת התנגדה להודעת העדכון של המשיבה בדבר דחיית הערר,
10 נזקפת לחובתה של העותרת, במחלוקת בשאלת רלבנטיות המידע המבוקש להליך שהתנהל לפני
11 ועדת הערר. יש לתמוה על כך שהעותרת, אשר ביקשה את המידע בטענה שזה היה מועיל לה
12 בהליכים שהיו תלויים ועומדים לפני ועדת הערר, התנגדה להודעת העדכון של המשיבה בדבר
13 דחיית הערר, ואף דרשה להוציא את ההודעה מהתיק. סבורני, כי המשיבה הייתה רשאית למסור
14 את הודעת העדכון בדבר עצם דחיית הערר, ובפרט כאשר העותרת הייתה זו שהתייחסה בטיעוניה
15 להליכים התלויים ועומדים לפני ועדת הערר; ומכל מקום, ראוי היה שהעותרת עצמה תדווח על
16 פסק-דינה של ועדת הערר, ואף תצרף עותק ממנו. היעדר העדכון מצד העותרת על מתן פסק-
17 הדין, אי-צירוף עותק ממנו, וכן - ובעיקר - הדרישה "למשוך" מהתיק את הודעת העדכון של
18 המשיבה, מקימים חזקה כי המידע הסטטיסטי המבוקש לא היה רלבנטי, כלל ועיקר, להכרעת
19 הוועדה בשאלת פרשנותו ותחולתו של סעיף 16(א) לחוק הנ"ל; ולכך ניתן להוסיף, כי ב"כ
20 העותרת אף ציין בתגובתו האחרונה כי ועדת הערר קבעה שפרשנות העותרת איננה מתקבלת על
21 הדעת ומרוקנת את סעיף 16(א) מכל מהותו. רביעית, למרות שהעותרת ציינה במהלך הדיון
22 בעתירה, כי המידע חיוני לה גם לשם הגשת תובענה אזרחית "ככל שתזכה בערר מס שבח", הרי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1 שבסופו של יום היא אישרה בהודעתה האחרונה, כי לא הגישה ערעור על פסק-הדין של ועדת
2 הערר שדחה את הערר, ובכך נשמט גם הטעם הנוסף שהציגה לקבלת המידע.

3

4 33. מעבר לכך שהעותרת לא הצביעה על אינטרס שלה בקבלת המידע הסטטיסטי המבוקש,

5 שכאמור אינו מצוי בשאלות הקיימות במערכות הממוחשבות של רשות המיסים, ומחייב עיבוד

6 נתונים באמצעות הכנת וכתובת תכניות מחשב ייעודיות, הרי שהיא גם לא הצביעה על אינטרס

7 ציבורי בהפקת המידע עבור אחרים. לכך יש להוסיף, כי גם המשיבה עצמה לא מוצאת חשיבות

8 או נפקות לפעילותה, בעיבוד המידע הנוגע לנתון הסטטיסטי המדויק המבוקש.

9

10 34. בנסיבות אלו, מדובר בבקשת מידע המצריכה "עיבוד מידע" שהרשות אינה חייבת

11 לעשותו בהתאם לסעיף 7(ה) לחוק חופש המידע; ובפרט כאשר היא דורשת הקצאת משאבים

12 בלתי סבירה לצורך עיבוד המידע. איזון בין האינטרס של העותרת במידע, שלא היה לו נפקות

13 להליכים לפני ועדת הערר בדבר פרשנותו ותחולתו של סעיף 16(א) לחוק מיסוי מקרקעין, או

14 להליכים אחרים, לבין ההכבדה על הרשות בהסטת משאבים להפקת המידע, באמצעות הכנת

15 וכתובת תכניות מחשב ייעודיות חדשות בהיקף של כשישה ימי עבודה - מטה את הכף באופן

16 מובהק להחלתו של הסייג למסירת מידע ב"מסננת" לפי סעיף 8(1) לחוק; לאחר יישומן של

17 "מסננות" "הסבירות" ו"המידתיות" שבסעיפים 10 ו-11 לחוק. בנסיבות האמורות, והאיזון בין

18 האינטרסים הרלבנטיים, גם אין הצדקה למסירת המידע מכוח ה"מסננת" הנוספת, של שיקול

19 הדעת השיפוטי, שבסעיף 17(ד) לחוק.

20

21

22

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 4421-08-22 פנחצ'ל בע"מ נ' הממונה על חוק חופש המידע ברשות המיסים

1

התוצאה

2

35. על-יסוד האמור לעיל, העתירה נדחית.

3

4

העותרת תשלם למשיבה שכ"ט עו"ד בסך 12,000 ₪.

5

6

מזכירות בית-המשפט תודיע לצדדים על מתן פסק-הדין ותמציא להם עותקים ממנו.

7

8

9

ניתן היום, י"ד בתמוז תשפ"ג, 3 ביולי 2023, בהיעדר הצדדים.

10

יורם נועם, שופט עמית

